

Dosarul nr. 2ra-1652/2023
2-22132861-01-2ra-14122023

Prima instanță: Judecătoria Bălți, sediul Central – S. Ghercavii
Instanța de apel: Curtea de Apel Bălți – A. Garbuz, I. Grosu, A. Ciobanu

ÎNCHEIERE

24 iulie 2024

mun. Chișinău

Curtea Supremă de Justiție

Completul de judecată, în componența
Președinte, judecător
Judecători

Stela Procopciuc
Oxana Parfeni
Lilia Roic-Botezatu

examinând admisibilitatea recursurilor declarate de către Procuratura Generală a Republicii Moldova și Ministerul Justiției al Republicii Moldova,

în cauza civilă intentată la cererea de chemare în judecată depusă de către Sergiu Revețchi împotriva Ministerului Justiției al Republicii Moldova, intervenient accesoriu Procuratura Generală a Republicii Moldova, cu privire la încasarea prejudiciului material și moral cauzat prin acțiunile ilegale ale organelor de urmărire penală, a procuraturii și compensarea cheltuielilor de judecată,

împotriva deciziei din 26 octombrie 2023 a Curții de Apel Bălți, prin care s-a respins cererile de apel declarate de către Ministerul Justiției al Republicii Moldova, Procuratura Generală a Republicii Moldova, s-a admis apelul declarat de avocatul Aliona Rusnac, în interesele lui Sergiu Revețchi și s-a modificat hotărârea din 24 martie 2023 a Judecătoriei Bălți, sediul Central,

a c o n s t a t a t :

La 12 septembrie 2022, Sergiu Revețchi a depus cerere de chemare în judecată împotriva Ministerului Justiției al Republicii Moldova, intervenient accesoriu Procuratura Generală a Republicii Moldova, prin care a solicitat încasarea prejudiciului material, moral și compensarea cheltuielilor de judecată.

În motivarea cererii reclamantul a indicat că, urmărirea penală pe cauza penală nr. 2020300236 a fost pornită de către ofițerul de urmărire penală SUP IP Rîșcani, inspector superior Cristina Anton, la data de 15 septembrie 2020, conform elementelor infracțiunii prevăzută de art. 264 alin. (3) lit. a) din Codul penal.

La 09 iunie 2022, procurorul în procuratura raionului Rîșcani, Victor Rauh, examinând materialele cauzei penale, a dispus scoaterea integrală de sub urmărire

penală a învinuitului Sergiu Revețchi pe motivul, că fapta nu întrunește elementele constitutive ale infracțiunii cu clasarea procesului pe cauza penală nr. 2020300236.

Reclamantul a indică că, în cadrul urmăririi penale a avut încheiat contract de asistență juridică cu avocatul A. Rusnac, fiind achitată cu titlu de onorariu suma de 10 000 lei.

Totodată, a menționat că, în cadrul urmăririi penale au fost făcute un șir de cereri și petrecută și confruntarea cu partea vătămată, din care era vizibil că reclamantul nu a săvârșit fapta ce i se impută, însă organul de urmărire penală nu dorea să îl scoată de sub urmărirea penală, trăgându-l pe dosar doi ani de zile.

A depus o cerere, prin care a solicitat să se expună un specialist asupra cauzei printr-un raport de expertiză auto-tehnică. Cererea fiind admisă, însă i s-a pus condiția să achitate costurile. La 27 ianuarie 2022 a primit o notificare de la Centrul Național de Expertize Judiciare, prin care s-a solicitat achitarea sumei de 7 420 lei pentru efectuarea expertizei judiciare autotehnice, iar la 12 mai 2022 a achitat suma dată.

Astfel, reclamantul consideră că Ministerul Justiției trebuie să îi restituie suma de 7 420 lei. În total a solicitat reclamantul încasarea sumei de 17 420 lei.

Reclamantul a mai invocat că prin acțiunile ilicite ale organului de urmărire penală și a procuraturii i s-a cauzat un prejudiciu moral, care urmează a fi reparat. La speța dată reclamantul a fost pus sub învinuire pentru săvârșirea unei infracțiuni grave, urmărirea penală a durat doi ani. În tot acest timp nu putea să părăsească țara reieșind din faptul că se petreceau acțiuni de urmărire penală și la orice chemare a organului de urmărire penală trebuia să se prezinte.

Totodată, a invocă că automobilul a fost deteriorat și timp de doi ani nu trebuia să îl repare, dar să-l păstreze cu urmele accidentului rutier. O perioadă a fost sunat și înjurat de rudele părții vătămate, ceea ce i-a provocat suferințe psihice, deoarece știa cu certitudine că de producerea accidentului de fapt se face vinovat partea vătămată. Durerea, suferința și rănilor psihice i-au cauzat o traumă de ordin psihologic. Sentimentul de anxietate, stres, neliniște, perturbare a vieții și neputință, aflându-se toată această perioadă într-o stare permanentă de frică, disconfort și retrăire, nu putea savura de modul obișnuit de trai, simțindu-se, totodată și incapabil de a se bucura în modul convenit de garanțiile prescrise de lege.

Reclamantul Sergiu Revețchi a solicitat încasarea din contul Ministerului Justiției în beneficiul său cu titlu de prejudiciu material suma de 17 420 lei și suma de 100 000 lei cu titlu de prejudiciu moral, precum și compensarea tuturor cheltuielilor de judecată.

Prin hotărârea din 24 martie 2023 a Judecătoriei Bălți, sediul Central, s-a admis parțial cererea de chemare în judecată depusă de Sergiu Revețchi.

S-a încasat din contul statului prin intermediul Ministerului Justiției al Republicii Moldova în beneficiul lui Sergiu Revețchi cu titlu de prejudiciu material suma de 17 420 lei, prejudiciul moral în mărime de 5 000 lei și cheltuieli de judecată în sumă de 10 000 lei.

Nefiind de acord cu hotărârea primei instanțe, la 29 martie 2023, avocatul Aliona Rusnac, în interesele lui Sergiu Revețchi, a declarat apel împotriva hotărârii din 24 martie 2023 a Judecătoriei Bălți, sediul Central, prin care a solicitat admiterea acestuia, casarea parțială a hotărârii primei instanțe, cu pronunțarea unei noi hotărâri,

de admitere a pretenției de încasare a prejudiciului moral în mărime de 100 000 lei.

La 30 martie 2023, Ministerul Justiției al Republicii Moldova a declarat apel, solicitând admiterea acestuia, casarea hotărârii primei instanțe în partea admiterii acțiunii, cu emiterea unei noi hotărâri în această parte, prin care cererea de chemare în judecată să fie respinsă, iar cu titlu secundar, în cazul în care instanța de apel va decide că acțiunea este întemeiată, a solicitat modificarea hotărârii instanței de fond în sensul diminuării sumelor dispuse spre încasare cu titlu de prejudiciu moral, material și a cheltuielilor de asistență juridică corespunzător sumelor acordate în cauze similare de către Curtea Europeană și instanța judecătorească națională, precum și în corespundere cu realitatea economică a țării noastre.

Nefiind de acord cu soluția instanței de fond, la 14 aprilie 2023 Procurorul în Procuratura municipiului Bălți, a contestat hotărârea primei instanțe cu apel, solicitând casarea integrală a actului judecătoresc, cu emiterea unei noi soluții privind respingerea acțiunii lui Sergiu Revețchi.

Prin decizia din 26 octombrie 2023 a Curții de Apel Bălți, s-a respins apelurile declarate de către Ministerul Justiției al Republicii Moldova și Procuratura Generală a Republicii Moldova (Procuratura raionului Rîșcani).

S-a admis apelul declarat de avocatul Aliona Rusnac, în interesele lui Sergiu Revețchi.

S-a modificat hotărârea din 24 martie 2023 a Judecătoriei Bălți, sediul Central, adoptată în cauza civilă intentată la cererea de chemare în judecată depusă de Sergiu Revețchi împotriva Ministerului Justiției al Republicii Moldova, intervenient accesoriu Procuratura Generală a Republicii Moldova cu privire la încasarea prejudiciului material și mora cauzat prin acțiunile ilegale ale organelor de urmărire penală, a procuraturii, încasarea cheltuielilor de judecată, prin majorarea sumei prejudiciului moral încasat de 5 000 lei la suma de 15 000 lei.

În rest, hotărârea s-a menținut fără modificări.

Pentru a decide astfel, reținând particularitățile și circumstanțele speței, instanța de apel a relevat că cazului dat sunt aplicabile prevederile art. 1398 din Codul civil (în vigoare din 01 ianuarie 2003) și Legea privind modul de reparare a prejudiciului cauzat prin acțiunile ilicite ale organelor de urmărire penală nr. 1545 din 25 februarie 1998.

Instanța de apel a constatat că potrivit ordonanței din 15 septembrie 2020, emisă de ofițerul urmărire penală a Secției de urmărire penală a Inspectoratului de Poliție Rîșcani, inspector superior Cristina Anton, s-a dispus a începe urmărirea penală în baza materialului penal înregistrat în Registrul de evidență a sesizărilor cu privire la infracțiuni sub nr. 2020300236 în baza art. 264 alin. (3) lit. a) din Codul penal, pe faptul că la 06 iulie 2020 aproximativ pe la orele 08:05, Sergiu Revețchi, fiind deținător al permisului de conducere nr. 075601435 eliberat la 07 mai 2007, de categoria „B”, a urcat la volanul autoturismului de model «Opel Zafira» cu nr./î QMZ 048, caroserie W0L0AHM7552195173, anul fabricării 2005 și deplasându-se pe traseul M-5 km 133+850, în apropierea ÎS „Stațiunea Tehnologico - Experimentală Bălți”, situată în mun. Bălți, str. Viilor, nr. 8, nu a manifestat prudență sporită la trafic, n-a apreciat corect situația rutieră, starea psihofiziologică ce influențează atenția și reacția, nu a ținut seama permanent de totalitatea factorilor ce caracterizează condițiile rutiere de care trebuie să țină cont fiecare conducător la

determinarea vitezei, benzii de circulație și intervalelor laterale suficiente în raport cu vehiculul pe care îl depășește, neasigurându-se că această manevră va fi executată în siguranță, a ieșit la depășirea motocicletei de model «Motos Bikes» cu nr./î 809 VLM, condusă de Luca Prodan, anul nașterii 19 iulie 1951, care a semnalizat intenția de a schimba direcția spre stânga și a început efectuarea acestei manevre, săvârșind o apropiere periculoasă de mijlocul de transport motocicleta de model «Motos Bikes» cu nr./î 809 VLM, fapt în urma căruia s-a tamponat lateral cu mijlocul de transport indicat supra care se deplasa regulamentar în aceeași direcție.

Prin ordonanța procurorului în Procuratura raionului Rîșcani, Victor Rauh din 05 iulie 2021, s-a pus sub învinuire Sergiu Revețchi, incriminându-i săvârșirea infracțiunii prevăzute de art. 264 alin. (3) lit. a) din Codul penal.

Prin ordonanța procurorului în Procuratura raionului Rîșcani, Victor Rauh din 09 iunie 2022 a fost scos de sub urmărire penală învinuitul Sergiu Revețchi din motiv că fapta nu întrunește elementele infracțiunii; clasarea procesului penal pe cauza penală nr. 2020300236.

Urmare a acestuia fapt, la 12 septembrie 2022 Sergiu Revețchi a înaintat acțiune în instanța de judecată în temeiul Legii privind modul de reparare a prejudiciului cauzat prin acțiunile ilicite ale organelor de urmărire penală, ale procuraturii și ale instanțelor judecătorești nr. 1545 din 25 februarie 1998.

Instanța de apel atestă că în cadrul aprecierii temeiniciei pretenției privind încasarea prejudiciului material, instanța de fond just a constatat rezonabilitatea încasării prejudiciului material în mărime de 17 420 lei, fiind luate în considerare doar cheltuielile probate ce țin de achitarea expertizei judiciare autotehnice și cheltuielile pentru asistența juridică. Cât ține de repararea prejudiciului moral, instanța de apel a considerat că urmează a modifica soluția instanței de fond prin care s-a încasat suma de 5 000 lei, fiind majorată la suma de 15 000 lei, or, s-a stabilit că Sergiu Revețchi a suportat suferințe morale, ca urmare a pornirii urmăririi penale, punerii sub învinuire, incriminarea acestuia a unei fapte grave, urmărirea penală a durat doi ani, ultimul s-a aflat într-o stare de incertitudine și neliniște, motiv pentru care instanța de judecată este îndreptățită să oblige persoana responsabilă la repararea prejudiciului prin plata de despăgubiri. Astfel, la încasarea mărimii prejudiciului moral cu rezonabilitatea și caracterul compensatoriu al mărimii compensației, s-a luat în considerare atât aprecierea subiectivă privind gravitatea cauzării suferințelor psihice sau fizice părții vătămate, cât și datele obiective care certifică acest fapt: importanța vitală a drepturilor personale nepatrimoniale lezate, nivelul (gradul) suportării de către persoana vătămată a suferințelor psihice sau fizice, situația familială și materială a persoanei care poartă răspundere pentru cauzarea prejudiciului moral părții vătămate, iar suma încasată de 5 000 lei este una minoră vizavi de suferințele și retrăirile psihologice la care a fost supus Sergiu Revețchi, urmând a fi atribuită o sumă mai mare de 15 000 lei, care după părerea instanței de apel va fi una echitabilă și rezonabilă.

La 29 noiembrie 2023, Procuratura Generală a Republicii Moldova, a declarat recurs, solicitând admiterea acestuia, casarea integrală a deciziei din 26 octombrie 2023 a Curții de Apel Bălți și a hotărârii din 24 martie 2023 a Judecătoriei Bălți, sediul Central, cu pronunțarea unei noi soluții privind respingerea cererii de chemare în judecată depusă de Sergiu Revețchi ca fiind neîntemeiată.

În motivarea recursului, reprezentantul Procuraturii Generale a Republicii Moldova a invocat că Sergiu Revețchi în acțiunea sa a indicat că a fost învinuit într-o infracțiune gravă, urmărire penală a durat 2 ani și în aceeași perioadă el nu a avut posibilitatea să părăsească țara reieșind din faptul că se petreceau acțiuni de urmărire penală și la orice chemare a organului de urmărire penală trebuia să se prezinte.

Recurenta a menționat că acțiunea este neîntemeiată, ori prin prisma prevederilor Legii nr. 1545/1998 se deduce expres că orice acțiune a organelor de drept și judecătorești atrage răspunderea statului, iar Sergiu Revețchi nu a fost prejudiciat cu nimic, nu i-au fost cauzate suferințe psihice, nu i-au fost încălcate drepturile și obligațiile, ori toate acțiunile organului de urmărire penală au fost îndreptate în vederea elucidării tuturor circumstanțelor, asupra elucidării vinovăției sau nevinovăției persoanei menționate prin actul de sesizare, privind existența bănuielii rezonabile de comiterea infracțiunii.

Astfel, organul de urmărire penală a acționat și acționează cu bună credință, cu suficientă diligență, întreprinde măsurile necesare în vederea efectuării obiective a tuturor acțiunilor de urmărire penală.

De asemenea, recurenta a menționat că o condiție esențială pentru a fi încasate careva costuri și cheltuieli, cu titlu de prejudiciu material sau moral este aceea ca să existe careva acțiuni ilegale ale organului de urmărire penală, ale Procuraturii etc., ori în cazul din speță, careva acțiuni ilicite nu au fost constatate, implicit, nu există nici un temei legal pentru încasarea vreunui prejudiciu.

Elucidând toate circumstanțele cauzei, consideră că nu există nici o încălcare a prevederilor legale și prin probe concludente s-a stabilit că nu a existat în mod veridic nici un prejudiciu.

La 20 decembrie 2023, Ministerul Justiției al Republicii Moldova, a declarat recurs, solicitând admiterea acestuia, cu titlu principal casarea hotărârii primei instanțe și deciziei instanței de apel în partea admiterii parțiale a cererii de chemare în judecată depusă de Sergiu Revețchi, cu emiterea unei noi hotărâri de respingere integrală a acțiunii ca fiind neîntemeiată, iar cu titlu secundar, în cazul în care instanța de recurs va decide că acțiunea este întemeiată, modificarea hotărârii din 24 martie 2023 a Judecătoriei Bălți, sediul Central, în partea încasării prejudiciului moral, precum și a cheltuielilor de asistență juridică suportate în cauza penală și în prezentul litigiu, în sensul diminuării acestor sume corespunzător sumelor acordate în cauze similare de către Curtea Europeană a Drepturilor Omului și de către instanțele judecătorești naționale.

În motivarea recursului, reprezentantul Ministerului Justiției al Republicii Moldova a invocat că actele judecătorești au fost adoptate cu aprecierea vădit nerezonabilă a probelor-explicațiilor Ministerului Justiției și ale Procuraturii Generale, legea specială a fost aplicată contrar jurisprudenței Curții Supreme de Justiție, suma dispusă cu titlu de prejudiciu moral, precum și cheltuielile de asistență juridică este exagerată raportat la jurisprudența uniformă a CSJ.

De asemenea, a menționat că instanța de apel a majorat cuantumul prejudiciului moral de la 5 000 lei la 15 000 lei, fiind prea mare raportat la jurisprudența uniformă a CSJ în cauze similare.

Reprezentantul recurentului a mai indicat că în majoritatea cazurilor, instanțele de judecată la examinarea în fond a litigiilor ce țin de încasarea prejudiciului cauzat

prin acțiunile ilicite ale organelor de urmărire penală, ale procuraturii și ale instanțelor judecătorești, apreciază eronat circumstanțele cauzei, prin prisma Legii nr. 1545/1998 și nu ar trebui să-și formeze o idee preconcepută conform căreia presupusa încălcare a unui drept implică în mod obligatoriu întrunirea condițiilor legale și respectiv existența unui prejudiciu.

A menționat că apreciază critic suportarea de către Sergiu Revețchi a cheltuielilor pentru efectuarea expertizei în procesul penal, or, Ministerului Justiției nu i-au fost expediată acte care să confirme această pretenție, iar instanțele de judecată au examinat cauza cu încălcarea dreptului la apărare, exprimat prin neaducerea la cunoștință a probelor prezentate de partea adversă.

Totodată, a indicat că soluția instanțelor ierarhic inferioare în partea compensării cheltuielilor de asistență juridică urmează a fi casate și din considerentul adjudecării lor fără a fi probate în mod corespunzător, în prezenta doar a bonului de plată și a mandatului avocațional.

Prin încheierea din 22 decembrie 2023 a Curții Supreme de Justiție și scrisorii din 27 decembrie 2023, s-a expediat participanților la proces, copia recursurilor declarate de Procuratura Generală a Republicii Moldova și Ministerul Justiției al Republicii Moldova și s-a comunicat dreptul de depunere, în termen de până la o lună, a referinței, cu expunerea asupra obiecțiilor materiale și procedurale invocate în cererea de recurs (f. d. 187, 199).

Până la data stabilită pentru examinarea admisibilității recursurilor, în adresa Curții Supreme de Justiție referința nu a parvenit.

În contextul prevederilor art. 434 alin. (1) Cod de procedură civilă, recursul se declară în termen de 2 luni de la data comunicării hotărârii sau a deciziei integrale, dacă legea nu prevede altfel.

Curtea de Apel Bălți a pronunțat decizia contestată la 26 octombrie 2023 și a expediat-o participanților la proces la 13 noiembrie 2023, prin intermediul poștei electronice (f.d. 163).

Astfel, Completul de judecată al Curții Supreme de Justiție notează că, în speță, calea de atac în ordine de recurs a fost demarată în interiorul termenului legal, deoarece cererile de recurs au fost depuse la 29 noiembrie 2023 de Procuratura Generală a Republicii Moldova și la 20 decembrie 2023 de Ministerul Justiției al Republicii Moldova (f. d. 168, 189).

Completul de judecată al Curții Supreme de Justiție consideră oportun de a învedera că, prin Legea pentru modificarea unor acte normative (modificarea cadrului normativ conex reformei Curții Supreme de Justiție) nr. 246 din 31 iulie 2023, în vigoare din 18 august 2023, cu excepția art. IV, V pct. 1-9 și 11-16 și art. VII – 01 septembrie 2023, publicată în Monitorul Oficial al Republicii Moldova nr. 318-321 art. 570 din 18 august 2023, au fost introduse modificări în Codul de procedură civilă, inclusiv la capitolul XXXVIII – Recursul, secțiunea a 2-a, recursul împotriva actelor de dispoziție ale curților de apel.

În această consecvență, se deduce că admisibilitatea recursurilor depuse de Procuratura Generală a Republicii Moldova și Ministerul Justiției al Republicii Moldova, împotriva deciziei din 26 octombrie 2023 a Curții de Apel Bălți, va fi examinată prin prisma temeiurilor stipulate în redacția art. 432 din Codul de procedură civilă, în vigoare de la 01 septembrie 2023.

Examinând admisibilitatea recursurilor, fără prezența participanților la proces, în acord cu procedura specificată la art. 440 din Codul de procedură civilă, Completul de judecată al Curții Supreme de Justiție consideră că cererile de recurs depuse de Procuratura Generală a Republicii Moldova și Ministerul Justiției al Republicii Moldova, sunt inadmisibile, pentru motivele ce succed.

În conformitate cu art. 440 alin. (1) și (2) din Codul de procedură civilă, în cazul în care se constată existența unuia dintre temeiurile prevăzute la art. 433, completul din 3 judecători, printr-o încheiere irevocabilă adoptată în lipsa părților, declară recursul inadmisibil.

Încheierea privind inadmisibilitatea recursului, care conține sumar faptele cauzei, motivele și temeiul inadmisibilității, se publică pe pagina web oficială a Curții Supreme de Justiție și se expediază părților.

Temeiurile de declarare a recursului sunt prevăzute la art. 432 alin. (1) și (2) din Codul de procedură civilă.

Completul de judecată al Curții Supreme de Justiție notează că procedura admisibilității constă în verificarea faptului dacă motivele invocate în recurs se încadrează în temeiurile prevăzute la art. 432 din Codul de procedură civilă (în redacția Legii nr. 246 din 31 iulie 2023, în vigoare de la 01 septembrie 2023).

În conformitate cu prevederile art. 432 alin. (1) și (2) din Codul de procedură civilă, recursul este admis dacă: a) interpretarea legii din hotărârea contestată este contrară jurisprudenței uniforme a Curții Supreme de Justiție; b) prin admiterea recursului, se schimbă sau se consolidează jurisprudența Curții Supreme de Justiție; c) a fost admis neîntemeiat un apel introdus tardiv sau a fost respins ca fiind tardiv un apel depus în termen; d) hotărârea sau decizia vizează drepturile persoanei care nu a fost atrasă în proces; e) hotărârea sau decizia este arbitrară ori se bazează în mod determinant pe aprecierea vădit nerezonabilă a probelor; f) instanța nu a fost compusă potrivit legii sau hotărârea a fost pronunțată cu încălcarea competenței jurisdicționale.

Temeiurile menționate la alin. (1) lit. d)–f) pot fi invocate în recurs doar dacă au fost invocate în apel sau dacă încălcarea a avut loc în instanța de apel.

Din analiza recursului declarat de către Procuratura Generală a Republicii Moldova, rezultă că, drept temei de declarare a recursului au fost invocate prevederile art. 432 din Codul de procedură civilă, (în vigoare la data declarării recursului).

Completul de judecată constată că argumentele invocate în cererea de recurs nu se încadrează în limitele stabilite de norma indicată, respectiv nu constituie temei de casare a hotărârii contestate, or, motivele recursului sunt similare celor invocate în cadrul judecării anterioare a cauzei, asupra căror instanța de apel, cât și prima instanță, s-au pronunțat corespunzător cu respectarea prevederilor legale.

Totodată, din analiza recursului declarat de Ministerul Justiției al Republicii Moldova rezultă că, drept temei de declararea a recursului a fost invocat art. 432 alin. (1) lit. a), b) și e) din Codul de procedură civilă, (în vigoare la data declarării recursului), adică interpretarea legii din hotărârea contestată este contrară jurisprudenței uniforme a Curții Supreme de Justiție, prin admiterea recursului se schimbă sau se consolidează jurisprudența Curții Supreme de Justiție, hotărârea sau

decizia este arbitrară ori se bazează în mod determinant pe aprecierea vădit nerezonabilă a probelor.

Completul de judecată constată că argumentele invocate în cererea de recurs nu se încadrează în limitele stabilite de norma indicată, respectiv nu constituie temei de casare a hotărârii contestate, or, la examinarea cauzei instanța de apel a aplicat speței date legislația în vigoare care în rezultatul interpretării normelor legale corespunde jurisprudenței uniforme. De asemenea, motivele recursului sunt similare celor invocate în cadrul judecării anterioare a cauzei, asupra căror instanța de apel, s-a pronunțat corespunzător cu respectarea prevederilor legale.

Dezacordul recurenților cu decizia instanței de apel, relatarea repetată a situației (redată în cererile de apel și cererile de recurs), nu constituie temei de casare a deciziei contestate, or, recursul exercitat conform Secțiunii a II-a are un caracter devolutiv numai asupra problemelor de drept material și procedural, verificându-se doar legalitatea deciziei, dar nu și temeinicia în fapt.

Completul de judecată al Curții Supreme de Justiție remarcă că potrivit regulilor din Secțiunea a II-a din Capitolul XXXVIII din Codul de procedură civilă, instanța de recurs nu verifică modul de apreciere a probelor de către instanțele ierarhic inferioare. Forța atribuită unei probe sau alteia, coraportul dintre probe, suficiența probelor și concluziile făcute în urma probațiunii sunt în afara controlului instanței de recurs.

Însă, în contextul prevederilor art. 432 alin. (2) din Codul de procedură civilă, în cazul invocării inclusiv în recursuri de către recurenții Procuratura Generală a Republicii Moldova și Ministerul Justiției al Republicii Moldova a temeiurilor conținute la art. 432 alin. (1) din Codul de procedură civilă, instanța de recurs verifică și sub aspectul dat temeiurile recursurilor.

La acest aspect, Curtea Europeană a Drepturilor Omului, în jurisprudența sa constantă, statuează că, dreptul de acces la instanță nu este absolut. Există limitări implicit admise (cauza Golder împotriva Regatului Unit, p.38, cauza Stanev împotriva Bulgariei (MC), p. 230). Acesta este în special cazul condițiilor de admisibilitate a unui recurs, întrucât prin însăși natura sa necesită o reglementare din partea statului, care se bucură în această privință de o anumită marjă de apreciere (cauza Luordo împotriva Italiei, p. 85). Condițiile de admisibilitate ale unui recurs pot fi mai stricte decât pentru un apel (cauza Levages Prestations Services împotriva Franței, p. 45). Procedurile cu privire la admisibilitatea căii de atac și procedurile care implică doar chestiuni de drept și nu chestiuni de fapt, pot fi conforme cu cerințele articolului 6§1 (cauza Helmers c. Suediei, 09 octombrie 1991).

În conformitate cu art. 440 alin. (1) și (2) din Codul de procedură civilă, în cazul în care se constată existența unuia dintre temeiurile prevăzute la art. 433, completul din 3 judecători, printr-o încheiere irevocabilă adoptată în lipsa părților, declară recursul inadmisibil.

Încheierea privind inadmisibilitatea recursului, care conține sumar faptele cauzei, motivele și temeiul inadmisibilității, se publică pe pagina web oficială a Curții Supreme de Justiție și se expediază părților.

Din considerentele redate, completul de judecată al Curții Supreme de Justiție concluzionează că recursurile declarate de către Procuratura Generală a Republicii Moldova și Ministerul Justiției al Republicii Moldova, nu se încadrează în temeiurile

prevăzute la art. 432 din Codul de procedură civilă, în vigoare la data depunerii recursului și drept urmare prin prisma art. 433 alin. (1) lit. a), urmează a fi considerate inadmisibile.

Conform celor expuse, în temeiul art. 431 alin. (1) și (2), art. 433 alin. (1) lit. a), 440 alin. (1) și (2) din Codul de procedură civilă, Completul de judecată al Curții Supreme de Justiție

d i s p u n e :

Se consideră inadmisibile recursurile declarate de Procuratura Generală a Republicii Moldova și Ministerul Justiției al Republicii Moldova, împotriva deciziei din 26 octombrie 2023 a Curții de Apel Bălți.

Încheierea este irevocabilă.

Președintele completului,
judecătorul

Stela Procopciuc

judecători

Oxana Parfeni

Lilia Roic-Botezatu